SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1899

av Magnus Jacobsson och Mathias Bengtsson (båda KD)

Förebyggande arbete avseende aborter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förebyggande arbete kring aborter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en jämförande studie mellan Sverige och Finland och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Socialstyrelsens statistik genomfördes drygt 35 000 aborter i Sverige under 2024. En nordisk jämförelse från 2023 visar att Sverige hade 15,8 aborter per 1 000 kvinnor i åldern 15 till 49 år. I Finland var motsvarande siffra 7,1. Det svenska aborttalet var därmed mer än dubbelt så högt som det finska. Även Danmark, Norge och Island hade lägre aborttal jämfört med Sverige.

Skillnaden borde studeras närmare. Den väcker en viktig fråga om vad Sverige kan lära av Finland och andra länder som har lägre aborttal. En systematisk jämförelse av preventivmedelsanvändning, sexualundervisning, rådgivning och sociala stödinsatser skulle kunna ge värdefull kunskap om hur fler oönskade graviditeter kan förebyggas och hur stödet till dem som blir oplanerat gravida kan stärkas.

På det förebyggande området inom ofrivillig graviditet finns det redan nu flera saker som kan genomföras.

Det måste vara lätt att få tillgång till information, rådgivning och preventivmedel. Ungdomsmottagningar behöver vara lättillgängliga, ha tillräckliga resurser och erbjuda en tydlig sekretess och trygghet. För att unga kvinnor inte skall behöva möta sin mamma eller någon annan kvinnlig släkting så bör ungdomsmottagningen alltid vara skild ifrån mödravården. Detta är särskilt viktigt om man arbetar i områden där många kvinnor har ett annat nationellt ursprung. Vi vet att det finns olika kulturella och religiösa inställning till preventivmedel och därför är det viktigt att kvinnor kan få en trygg information utan att behöva hamna i konflikt med den egna familjen.

Den rådgivning som erbjuds inom ungdomsmottagningar och mödravården bör i större utsträckning kartlägga om kvinnan önskar behålla barnet men känner sig förhindrad att göra det på grund av sociala, ekonomiska eller andra livsomständigheter, så att relevant stöd kan erbjudas. I dessa fall bör samhället erbjuda stödinsatser exempelvis underlättad tillgång till barnomsorg eller en stödfamilj. Särskilt när det handlar om en ensamstående som blivit gravid och önskar behålla barnet med ser att man har svårt under rådande livssituation. Det skall inte vara den enskildes livssituation som gör att en kvinna känner sig tvungen att genomgå en abort, i dessa fall måste samhället visa större lyhördhet och bistå så att både den blivande mamman och barnet får en god start.

Även civilsamhället har en viktig roll. Det finns ideella föreningar som erbjuder samtalsstöd, praktisk hjälp och gemenskap till kvinnor i utsatta graviditetssituationer. Dessa föreningar bör få stöd ifrån samhället så att dom får bättre förutsättningar att stödja de kvinnor som söker sig till dem.

En annan förebyggande åtgärd som kan vara bra är att man har god sexualundervisning i skolan. Även här vet vi att det finns olika kvalitet på undervisningen. Men med god utbildning kan man få fler män att ta ett större ansvar för sin sexualitet. Idag är det kvinnorna som både får ta ansvaret för och som drabbas av den ofrivilliga graviditeten.

Ansvaret för att förebygga en oönskad graviditet får inte heller ensidigt läggas på kvinnan. Män behöver uppmuntras att ta ett större ansvar för preventivmedel, planering och konsekvenserna av sexuella relationer. Det behövs en tydligare diskussion om det gemensamma ansvaret för att förebygga oönskade graviditeter.

Sverige bör också följa den internationella forskningen om nya preventivmetoder för män, inklusive möjligheten till ett framtida hormonellt preventivpiller. Sådana metoder

är ännu inte etablerade motsvarigheter till kvinnliga p-piller, men utvecklingen kan på sikt ge fler möjligheter att dela ansvaret mer jämlikt.

Ekonomin spelar också roll. Många unga studerar under flera år och har begränsade inkomster samtidigt som de förväntas ta ansvar för sin sexuella hälsa. Därför bör kostnaden inte utgöra ett onödigt hinder för effektiva preventivmedel. Det är därför bra att vissa preventivmedel är gratis eller kraftigt subventionerade för alla yngre kvinnor och män.

Sverige behöver en mer sammanhållen politik för att förebygga oönskade graviditeter. Erfarenheter från Finland bör analyseras närmare för att identifiera framgångsfaktorer, samtidigt som svenska insatser systematiskt bör utvärderas för att säkerställa att de är effektiva och bidrar till att minska antalet oönskade graviditeter.

Magnus Jacobsson (KD) *Mathias Bengtsson (KD)*